1930 přisouzeného, ve smyslu § 410 tr. ř. zamítnut, byl porušen zákon v ustanovení § 410 tr. ř.; usnesení to se zrušuje a vrchnímu soudu v Brně se ukládá, by, řídě se právním názorem shora vytčeným podle § 410 tr. ř. znovu rozhodl, při čemž se podotýká, že podle třetího odstavce tohoto § povolení zmírnění trestu přísluší nejvyššímu soudu, poněvadž trest vyměřil nejvyšší soud.

Nejvyšší soud shledal, že této zmateční stížnosti vyhověti nelze. Předpokladem kladného výroku podle § 292 tr. ř. je, že bylo shledáno, že byl zákon porušen nebo že bylo zákona nesprávně užito. Této základní podmínky tu není. Porušení zákona nelze shledati v tom, že vrchní soud neuznal za polehčující okolnost, že rodiče poškozených děvčat výslovně obžalovanému odpustili, neboť odpuštění není v zákoně uvedeno jako okolnost polehčující. Výpočet okolností polehčujících v §§ 46—47 a 264 tr. zák. není sice výčetmý, ale uzná-li nebo neuzná-li se za polehčující ta která okolnost v zákoně za takovou neuvedená, spočívá takový výrok na ryze arbitrerním uvážení zvláštních, ba začasté mimořádných okolností konkretního případu a nemůže proto býti podkladem kladného výroku podle §§ 33 a 292 tr. ř. Porušení zákona, najmě § 410 tr. ř. nelze shledati ani v tom, že vrchní soud nezkoumal, zda v tvrzeném odpuštění rodičů — jediné to okolnosti v návrhu generální prokuratury uplatňované — nespočívá důkaz nebo doklad zadostiučinění daného obžalovaným, protože zákon nezavazuje vrchní soud k takovému zkoumání; výsledek takového zkoumání by nad to nespočíval na užití zákona, nýbrž zase jen na volné úvaze. Nelze ostatně souhlasiti ani s náhledem generální prokuratury, že »odpuštění poškozeného je bezpečným důkazem toho, že mezi obžalovaným a poškozeným došlo k něčemu, v čem aspoň poškozený spatřuje zahlazení právní poruchy trestným činem způsobené«, jinými slovy, že se dostalo poškozenému od pachatele »zadostiučinění«. Skutečné zadostiučinění po rozumu § 47 c) tr. zák., ačli je při zločinu podle § 132 III a přestupku § 516 tr. zák. vůbec myslitelné, nebylo obžalovaným ani tvrzeno, natož prokázáno. Odpuštění rodičů poškozených děvčat může však býti mnohem věrojatněji neb alespoň stejně »bezpečně« vykládáno za projev dobroty srdce, nebo resignace, najmě však za projev slitování s obžalovaným, po případě s jeho rodinou, jak také docela zřejmě vyplývá v souzeném případě z doslovu některých prohlášení, jež odsouzený předložil. Rozhodně není ani tu měřítkem předpis positivního práva. Že se vrchní soud v té příčině nepustil do výkladu ve zmateční stížnosti zastávaného a jak ukázáno nikterak přesvědčivého, nelze mu tedy s hlediska žádného zákonného předpisu vytýkati za jeho porušení. Byla proto zmateční stížnost generální prokuratury, podaná podle §§ 33 a 292 tr. ř., zamítnuta jako neodůvodněná.

Čís. 4576.

Ošetřování nemocných ve veřejných nemocnicích je záležitostí veřejnou; lékaři těchto nemocnic, konající lékařské práce, k nimž patří i udržování pořádku při léčení, obstarávají veřejné záležitosti.

Ochrany §§ 68, 81 tr. zák. požívá lékař (asistent) veřejné nemocnice, nařizující při výkonu lékařské služby po uplynutí doby pro návštěvy, aby se hosté vzdálili z místnosti, poněvadž přijde visita.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1932, Zm II 454/30.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Brně ze dne 27. srpna 1930, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po stránce právní, s hlediska důvodu zmatečnosti podle čís. 9 a) § 281 tr. ř., dovolává se písemná zmateční stížnost celé řady zákonných ustanovení, z nichž se snaží vyvoditi, že nešlo o úřední úkon osoby v §§ 68 a 81 tr. zák. naznačené; leč stížnost cituje z části zákony, které se na souzený případ vůbec nevztahují, z části nevyvozuje z citovaných zákonů správné závěry právní. Napadený rozsudek dovolává se prvního odstavce § 210 platového zákona ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n. a §§ 2 a 49 vládního nařízení ze dne 17. března 1927, čís. 21 sb. z. a n., jakož i zákona ze dne 14. července 1927, čís. 125 sb. z. a n., jímž byl dualismus správy (státu a zemí) odstraněn, a přiznává na tomto podkladě Dr. B-ovi vlastnost veřejného úředníka; leč ani této argumentaci nelze plně přisvědčiti. Podle statutu moravské zemské nemocnice v Brně, uveřejněného vyhláškou místodržitele ze dne 13. března 1870 pod čís. 26 zem. zák. mor., jest nemocnice, o niž jde, ústavem zemským, jehož správa je svěřena zemskému výboru a jehož personál včetně primářů a sekudárních lékařů, k nimž patří i asistent Dr. B., je zemským výborem ustanoven a podléhá jeho dozoru. Na tyto zaměstnance vztahuje se platový zákon ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n., jehož se dovolává rozsudek, jen pokud § 212 tohoto zákona nařizuje, že služební požitky a právní nároky zaměstnanců veřejnoprávních korporací a ústavů v § 19 zák. ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. uvedených, t. j. zaměstnanců zemí a jimi spravovaných ústavů — k nimž právě patří zemská nemocnice — nesmějí přesahovati míru jednotlivých platových druhů a služebních nároků a práv státních zaměstnanců stejné kategorie a stejných služebních poměrů. Zákon ze dne 14. července 1927, čís. 125 sb. z. a n., o němž se v rozsudku pak uvádí, že jím byl odstraněn dualismus v politické správě státu a zemí, stanoví v § 10 ohledně těchto zaměstnanců zemí, kteří byli dne 1. července 1927 zaměstnáni ve správě zvláštních zařízení, ústavů, tedy nemocnic, že zůstávají zaměstnanci té korporace, v jejíž správě je dotčené zařízení. Podle § 53 téhož zákona upravuje služební a platové poměry těchto zaměstnanců zemské zastupitelstvo a jsou podle odst. 1 a 3 téhož § 53 tito zaměstnanci služebně podřízeni zemskému presidentu a přísluší zemskému výboru se schválením zemského presidenta ustanoviti tyto zaměstnance a propůjčiti jim služební místo. Tím je rozřešena otázka, jakým

zaměstnancem je Dr. B., totiž, že je zaměstnancem zemským, jmenován zemským výborem a to se schválením zemského presidenta, který jeho jmenovací dekret podepsal. Tím však ještě není řečeno, že v konkrétním případě šlo o osobu v § 68 tr. zák. jmenovanou při vykonávání úkonu § 81 tr. zák. To má asi na mysli i obhájce, pokud poukazuje na otázku, zda osoba ta má »imperium«. Podle zákona a judikatury je vrchnostenskou osobou ve smyslu §§ 68 a 81 tr. zák., kdož mocí svého úřadu nebo veřejného příkazu jest povolán obstarávati veřejné záležitosti. Nesejde tedy tolik na tom, kým byl Dr. B. jmenován a kým placen, nýbrž zda je ve svém postavení, propůjčeném mu zemským výborem se schválením zemského presidenta, povolán obstarávati veřejné záležitosti.

Nelze pochybovati o tom, že péče o zdravotnictví jest veřejnou záležitostí; vždyť tu jde o blaho obyvatelstva státu a v důsledku toho i o blaho státu samého; zdravý občan je produktivní a má proto stát vrcholný zájem na duševním a tělesném zdraví obyvatelstva s nejrůznějších veřejnoprávních hledisek, jako s hlediska hospodářského, finančního, branného atd. Proto bylo již říšským zákonem ze dne 30. dubna 1870, čís. 68 ř. zák. nařízeno, že nejvyšší dohled k veškerému zdravotnictví přísluší státní správě a to podle § 2 b) tohoto zákona i vrchní dozor nad nemocnicemi a podobnými ústavy. Proto bylo také československým zákonodárstvím, a to zákonem ze dne 2. listopadu 1918, čís. 2 sb. z. a n. pro veřejné zdravotnictví a tělesnou výchovu zřízeno příslušné ministerstvo jako nejvyšší úřad správní ve státě v tomto oboru. Proto stát zákonem ze dne 15. dubna 1920, čís. 332 sb. z. a n. převzal i výkony zdravotně-policejní a s téhož hlediska jest pak posuzovati jako zařízení sloužící této péči státu o zdravotnictví i veřejné nemocnice, an i tu byl zákonem ze dne 9. dubna 1920, čís. 242 sb. z. a n. státní správě vyhražen dozor na všechny veřejné ústavy léčebné po stránce lékařské i správní a bylo ministerstvo veřejného zdravotnictví podle § 3 téhož zákona pověřeno vrchním dozorem. Pokud v této souvislosti obhajoba dovozuje, že si přece stát vyhradil i schválení stanov spolků a dozor nad spolky a že přes to nelze tvrditi, že by záležitosti spolků byly záležitostmi veřejnými a že by činitelé spolků byli osobami v § 68 tr. zák. jmenovanými, nevystihuje stížnost rozdíl v tom i onom směru. Vždyť státní dozor nad spolky je zaveden z důvodů bezpečnostních, by nebyly meze ve spolkovém zákoně vytýčené spolky překračovány; naproti tomu byl státní správě přikázán zákonem dozor nad veřejnými nemocnicemi proto, že prostřednictvím těchto veřejných nemocnic stát vykonává svou péči o zdravotnictví, — tudíž záležitost veřejnou — a byl vládě vyhražen dozor nad veřejnými nemocnicemi za účelem účinnějšího výkonu této péče o zdravotnictví. Právě s hledisek veřejných platí pro veřejné nemocnice, a to podle § 19 statutu z roku 1870 i pro zemskou nemocnici v Brně předpis, že žádnému nemocnému nelze odepříti přijetí do ústavu proto, že »nemá průkaz o příslušnosti nebo způsobilosti ku placení«. Pokud ošetřovací útraty nemohou hraditi nemocné osoby samy, slouží pro podporu veřejných nemocnic fond utvořený podle zákona ze dne 21. prosince 1921, čís. 477 přirážkami ke všem přímým daním státním, podléhajícím přirážkám, po případě musí přispívati na ošetřovací útraty obce, a to podle § 21 zák. ze

27. listopadu 1930, čís. 170 sb. z. a n. 20%. Je tedy jisto, že ošetřování nemocných ve veřejných nemocnicích je záležitostí veřejnou, že tedy i lékaři těchto nemocnic, konající lékařské práce, k nimž patří i udržování pořádku při léčení v těchto nemocnicích, obstarávají veřejné záležitosti, a to jednak primáři, jednak podle § 10 i sekundární lékaři, jejichž úkolem je podle tohoto předpisu podporovati při vykonávání prací lékařských lékaře primáře. Nelze pochybovati, že podle tohoto doslovu statutu k vykonávání lékařské služby náležejí nejen »lékařské« úkony v nejužším slova smyslu, nýbrž že je právě tak úkonem služebním a tudíž úkonem veřejným, pokud lékař primář a v jeho zastoupení sekundární lékaři — zařizují potřebné, by mohli tyto lékařské úkony též nerušeně prováděti. S tohoto hlediska patřilo ke služebním úkonům podle §§ 68 a 81 tr. zák. i opatření Dr. B-a, by návštěvníci opustili nemocniční sál, by nerušeně mohla býti provedena prohlídka (visita) nemocných. Je-li pak rozsudkem zjištěno, že v souzeném případě Dr. B. při výkonu této lékařské služby nařídil, ana doba pro návštěvy již minula, by se hosté vzdálili z místnosti, poněvadž přijde visita, a že obžalovaný, pojav úmysl přes příkaz mu udělený vstoupiti znovu do sálu, Dr. B-ovi, když mu vstup do nemocniční síně zakázal a bránil mu v něm, se zprotivil násilným skutkem v rozsudku zjištěným, by zmařil jeho služební výkon směřující k tomu, by mu vstup do nemocniční síně byl zamezen, je nasnadě, že tu šlo o činnost, která vykazuje veškeré složky § 81 tr. zák.

Čís. 4577.

Zodpovedný redaktor, obžalovaný z prečinu utrhania na cti podľa § 1 zák. čl. XLI:1914, spáchaného uverejnením referátu o verejnom súdnom pojednávaní, nemôže byť odsúdený pre zanedbanie povinnej pečlivosti podľa § 6 zák. č. 124/24 Sb. z. a n.,vyskytuje-li sa v jeho prospech dôvod vylučujúci trestnosť podľa § 44 zák. čl. XIV:1914.

»Verné a pravdivé« sdelenie v smysle § 44 zák. čl. XIV:1914 nevyžaduje, aby uverejnená zpráva obsahovala doslovne, čo bolo predmetom úradného pojednávania; stačí, shoduje-li sa zpráva v podstate s tým, o čom bolo pojednávané; len tendenčné a jednostranné sdelenie o úradnom jednaní nepožíva beztrestnosti.

(Rozh. z 20. decembra 1932, Zm III 413/32.)

Obžalovaný J. L., zodpovedný redaktor periodického časopisu uverejnil dodaný mu referát o priebehu odvolacieho pojednávania v spore o rozluku medzi manželmi A-ovými. V článku bolo uvedené, že B. A-ová preto sa neodváži dostaviť sa pred československé súdy, lebo štátne zastupiteľstvo v P. vydalo proti nej zatykač pre zločin padelania listiny a pre krivé svedectvo. B. A-ová podala ako súkromná žalobkyňa proti J. L. obžalobu pre prečin pomluvy tlačou podľa §§ 1, 3 odst. II. č. 1 zák. čl. XLI:1914. Súdy nižších stolíc obžalovaného sprostily podľa § 326 č. 1 tr. p. obžaloby.